

Zondag 2 augustus 2020
7^e van de Zomer
liturgische kleur is groen

De kerkdienst uit de Wilhelminakerk te volgen via livestream, via de link
www.youtube.com/channel/UC_42ZhZhL-V0d2RyTRthpHg

De dienst is ook te beluisteren via de kerkomroep:
<https://www.kerkomroep.nl/#/kerken/10663>

voorganger	Ds. Axel Rooze
lector	Eline van der Giessen
organist	Hans Okkerse
ouderling	Anneke Idzinga
diaken	Ron Ouwerkerk
zangers	Ida v.d. Linden en Anne-Nies Keur
koster	Maaïke Mol

Uw gaven worden gevraagd voor:

- 1 Wijkdiaconie**
- 2 Wijkkas**
- 3 Toekomst van de kerk**

Bij de dienst

Mijn naam is Axel Rooze (1984), en ik ben predikant geestelijk verzorger in een instelling in Noord-Brabant voor mensen met een verstandelijke beperking, autisme en niet aangeboren hersenletsel (NAH). Ik woon in Tilburg, en in diezelfde plaats heb ik een werkkamer op een zorgpark.

Ik studeerde jaren geleden af aan de Protestantse Theologische Universiteit te Kampen op het verrassende boek Job. Deze zondag horen we teksten daaruit. Het is een verhaal over begin en einde en wonderlijk nieuw begin. Niet de natuur, blind toeval of kwade machten gaan uiteindelijk over het menselijk bestaan, maar de Bijbelse God. Soms is dat moeilijk om te zien of te voelen. Maar juist deze God kan nieuwe beginnen maken, overal en met iedereen.

Axel Rooze

orgelspel

ORDE VAN DIENST

welkom en mededelingen

inleidend orgelspel Arioso over 'Auf meinen lieben Gott' van J.S. Bach

VAN BUITEN NAAR BINNEN

stil gebed

zingen **lied 139: 1**

BEMOEDIGING EN GROET

zingen **lied 139: 9**

gebed van verootmoediging

glorialied **lied 705: 1 en 4**

genadeverkondiging met Genesis 1,1-5

zingen **lied 162: 1 en 6**

woordje over Job voor de kinderen

DE SCHRIFT

gebed om de heilige Geest

1^e lezing Job 1

zingen **lied 941: 1 en 2**

2^e lezing Job 2-3,1

zingen **lied 941: 3 en 4**

PREEK

kort orgelspel

zingen **lied 801: 1, 3 en 6**

GEBEDEN

toelichting bij de gaven voor de diaconie

dankgebed, voorbede, stil gebed, gezamenlijk 'Onze Vader'

VAN BINNEN NAAR BUITEN-

slotzang **lied 769: 1 en 5**

HEENZENDING EN ZEGEN, beantwoord met: 'Amen, amen, amen'

orgelspel

Uitgang

Vandaag helaas geen koffie ivm de corona-maatregelen.

De kerkgangers beneden gebruiken de middendeur en van de gaanderij de trap in de toren. **Houdt rekening met elkaar en houdt 1,5 meter afstand!**

Collecteren: Uw gaven kunnen overgemaakt worden naar diaconie of wijkkas.

Vergeet u niet te vermelden voor welk collectedoel uw gift bestemd is?

Wijkkas Wilhelminakerk NL10INGB0001893765

Diaconie NL28RABO0134939840

Wijkkas Petruskapel: NL48ABNA0425446255

Hartelijk dank en een groet van uw diakenen en de kerkmeesters

Weekbericht Interim Predikant 17.

Ik kan u deze week niet veel nieuw melden, behalve dat ik deze zondag hoop voor te gaan in de Petruskapel. In die dienst wil ik stilstaan bij de hoop die gelegen is in het vieren van de zondag. Voor het overige ben ik bezig met rapportage en voorbereiding voor de periode na de zomer.

In de maand augustus zullen de wekelijkse berichten van mij even stoppen. Deels omdat er niet veel te melden zal zijn en deels omdat ik een paar weken vakantie heb. Ik zal daarom ook niet wekelijks in Dordrecht zijn.

Mocht u nog vragen hebben, dan hoop ik dat u mij weet te vinden.

Ik herinner u aan de contactmogelijkheden met mij via de E-mail, WhatsApp, of telefonisch. U kunt mij bij voorkeur bereiken op donderdag tussen 19:00 uur en 20:00 uur.

Intussen wens ik u een goede zomer en ik hoop dat we elkaar na de zomer wat vaker in levende lijve kunnen ontmoeten.

Ds. Marten Knevel.

Deze week kunt u voor Hester van Wingerden een wens in het digitale gastenboek van de Wilhelminakerk noteren. Maandag is zij jarig.

Hester van Wingerden <http://wilgroet1.mygb.nl/>

Dhr. en Mevr. Remans-Lejour <http://wilgroet2.mygb.nl/>

Een droevig bericht

Enkele dagen geleden werd ik opgebeld door mevrouw Louter. Zij was na een onderzoeksperiode bij de dokter geweest voor de uitslag. Hij had een moeilijke boodschap voor haar. Die luidde dat er weinig kans op genezing van haar ziekte was en zij eigenlijk alleen levensrekkende behandeling zou kunnen krijgen. Erover nadenkend kwam zij tot het besluit zich niet verder te laten behandelen. Zij heeft gevraagd u hierover te informeren.

Elly Joosten

Crabbehoff

In verpleeghuis "Crabbehoff" mogen we weer op bezoek bij de bewoners. Op zondag 19 juli was er de eerste kerkdienst voor de bewoners van de begane grond. Wij beiden hadden dienst en hebben daar ook mevr. Van der Kraan ontmoet. Ze heeft het gesprekje, dat we met haar hadden erg gewaardeerd. Mevrouw De Wit is vanuit Rotterdam naar "De Sterrenlanden" verhuisd.

I.v.m het coronavirus is bezoek van max. 2 personen, met mondkapje, mogelijk na overleg met Wout of Toos.

Wout en Toos Dekkers.

Uit de Petruskapel

Op 19 juli ging Hans van der Sterre voor in de Petruskapel, de eerste keer na zijn emeritaat. Het was fijn dat hij op zo korte termijn kon en wilde invallen. Hij had als nagedachtenis aan ds Klaas Beuckens, dezelfde lezingen als bij de dienst voor hem in Amersfoort. Het was een mooie dienst waarin we weer, zachtjes, mochten zingen.

Joke v.d. Bandt

Op 16 juli was er weer een huisdienst in het verzorgingshuis De Merwelanden, waar Eline ven der Giessen voorging. Omdat het kort dag was waren er weinig bezoekers. De volgende huisdienst is op 20 augustus waar ook Eline weer voorgaat.

U bent hier van harte welkom. *Margriet Stavast.*

Kerkelijke agenda

zo 9 aug.	10.00 u	Kerkdienst Petruskapel, vg : Pastor Anneke van Mansum
	10.00 u	Kerkdienst Wilhelminakerk, vg : Ds. Marianne Moerland

Wilhelminakerk Blekersdijk 41 3311LD Dordrecht tel. 078 6137925 **Petruskapel Plein 1940-1945 3313CV Dordrecht**

Interim predikant: Ds. Marten Knevel is aangesteld voor de begeleiding van de gemeente bij het verwerken van het verleden, het duiden van het heden en de voorbereiding op de toekomst. Hij is bereikbaar via de scriba

predikant Vacant. Voor dringende vragen kunt u contact opnemen met de scriba
scriba dhr. A.L. Naaktgeboren, p/a Blekersdijk 41, 3311 LD Dordrecht,

tel. 078-6578510. E-mail: scriba.wilhelminakerk@gmail.com

kosterij dhr. Anne Idzinga, tel 078-6578963.

wijkkas WK: NL10INGB0001893765 t.n.v. Wijkkas Wilhelminakerk

wijkkas PK: NL48ABNA0425446255 t.n.v wijkkas Petruskapel

digitale WoZ Aanvragen via e-mail naar : drukkerij.wk.pk@gmail.com

digitale Zaaier Aanvragen via e-mail naar : drukkerij.wk.pk@gmail.com

website www.dewilhelminakerk.nl

kopij Kerk op Dordt en WoZ: wk.pk.kopii@gmail.com (voor donderdag 19 uur)

Meditatie

Ruth 3

Hoe is Ruth een vrouw van kracht geworden?

Wat houdt haar overeind, geeft haar inspiratie?

Er is maar één antwoord mogelijk. Zij laat zich leiden door de geboden. Tien grote, in Israël, en nog zo'n driehonderd vijfenvijftig kleine. Bij elkaar opgeteld genoeg dus, voor alle dagen van het leven. Als je van een afstand kijkt, zie je dat het deze geboden zijn, die het kader vormen van het boekje Ruth, die het licht terug brengen in Naomi's ogen. Die droge regeltjes uit de bijbel blijken een bron van nieuw leven. Vaak worden ze gezien, als een stok waar je mee geslagen kunt worden. In dit boekje zorgen ze voor de omslag ten goede. Je ziet het als je terugbladert in Naomi's verhaal. Dan zie je hoe ze thuiskwam, in Betlehem. Met een klacht op haar lippen. Vol ben ik weggegaan, zei ze, maar leeg heeft God mij doen terugkeren. Waarom noemen jullie mij Naomi, de lieflijke? Noem mij Mara, de bittere. Hierna trok ze zich terug. En Ruth ging erop uit, om voor eten te zorgen.

Tien jaar hoorde deze Moabitische nu al bij een Joodse familie. Ze had het heilige boek van dit volk leren kennen. En omdat alle regels die erin stonden zo anders waren dan die van haar eigen traditie, had ze ze goed onthouden. Wie niets heeft, mag bij de oogst aren lezen achter de maaiers, staat er in Leviticus. In Moab was het: Wie niets heeft, zal dat wel aan zichzelf te danken hebben. Hij zal de goden wel mishaagd hebben. Hij moet zijn lot maar dragen.

In Israël, leerde Ruth, is dat anders. Daar wordt wie aan de rafelrand van de samenleving terecht komt niet afgeschreven. Die wordt gezien, en in het midden gezet. Hij mag er zijn.

Wat ademt dat een geest van liefde, had ze gevoeld. Als je niets meer hebt, zijn er altijd nog de geboden – dat heeft Ruth Naomi laten zien. Zij zijn als een hand, waar je je aan kunt optrekken. Opvallend.

Een Moabitische, die een Joodse wijst, op de essentie en de kracht van haar eigen traditie. Het is een motief, dat vaker terugkomt in de bijbel. Dat een buitenlandse Israël laat terugkeren naar z'n eigen bron van inspiratie. Heilzame zelfrelativering spreekt daaruit, die de grenzen openhoudt...

Aan dit gebod, deze regel. Hoe arm je ook bent, je mag er zijn, in dit land, dacht ze bij zichzelf. En ze ging naar de velden van Boaz. Om te vragen of ze bij de oogst aren mocht lezen. Het gebod zegt: achter de maaiers. Maar Ruth interpreteerde dat ruim. Ze vroeg of ze aren mocht lezen bij de schoven, waar meer te vinden is. Ze moest immers verzamelen voor twee! Daar mag ik om vragen, dacht zij, in een land en bij een volk als dit. Als je niets meer hebt, zijn er altijd nog de geboden – dat heeft Ruth Naomi laten zien.

En dat brengt Naomi vandaag zelf in beweging.

Nu heeft zij zich een gebod herinnerd, dat kan helpen. Uit Deuteronomium komt het. Het bepaalt, dat als een man sterft, zonder kinderen te hebben gekregen, zijn broer of een ander familielid moet trouwen met de weduwe. Haar eerste kind geldt dan als het kind van haar overleden man. Niet alleen kan dit kind voor haar zorgen, in haar ouderdom.

Maar ook kan het de naam van haar man toekomst geven.

In Israël werd niet geloofd in een leven na de dood. Je leefde voort in je kinderen.

Om Gods toekomst voor iedereen open te houden was er dit gebod:

Wanneer iemand sterft zonder een zoon na te laten, dan zal zijn broer de weduwe

tot vrouw nemen. Aangestoken door Ruth, ziet Naomi ineens mogelijkheden in dit gebod. Ik heb wel geen zonen meer, die voor mijn overleden kinderen in kunnen staan, denkt ze. Maar er is Boaz! En Ruth is wel een Moabitische, en er is ergens nog een regel die zegt dat Joodse mannen niet mogen trouwen met buitenlandse vrouwen.

Maar Ruth gedraagt zich bijna Joodser dan wij! Naomi begint de geboden ruim te interpreteren. In de geest van liefde, als Ruth gezien heeft, dat ze bedoeld zijn. En ze roept haar schoondochter bij zich, en zegt: Nu, Boaz is onze verwant. Zie, hij gaat vannacht op de dorsvloer gerst wassen. Baad je. Olie je, trek je kleed aan, en daal af naar de dorsvloer. Allemaal korte zinnetjes. Je voelt eraan, hoeveel pit Naomi weer heeft. Ze ontvouwt Ruth haar hele plan. Ruth antwoordt: Alles wat je gezegd hebt, zal ik doen. Op het eerste gehoor, zijn het allemaal droge opdrachten, die Naomi Ruth geeft. En ook de beschrijving van de scène op de dorsvloer die erop volgt klinkt zakelijk.

Maar in het Hebreeuws hoor je dat er een warme gloed in schuilt, en er een erotische ondertoon in zit. Dat zit hem bijvoorbeeld in het herhaalde gebruik van het woord kennen. Maak je niet bekend aan de man, voor hij zich tegoed heeft gedaan, en: Wanneer hij gaat liggen ken jij de plaats waar hij ligt. In het Hebreeuws kan het woord kennen ook betekenen: Elkaar op intieme wijze leren kennen, gemeenschap met elkaar hebben.

En het zit hem in het woordje voor voeten dat – afhankelijk van de context – ook gebruikt kan worden voor een hoger gelegen mannelijk lichaamsdeel.

Maar geen moment loopt het verhaal het gevaar plat te worden.

Want mét de warme gloed, waarin de nachtelijke ontmoeting van Ruth en Boaz beschreven wordt, komt er ook een goddelijke vonk mee.

En ook dat zit hem onder anderen in het woordje kennen.

Dit heeft méérdere betekenislagen, en kan ook gebruikt worden voor de Heer die je ziet en kent als geen ander. Voor de gemeenschap tussen God en mens.

En het zit hem in het woordje plaats. De plaats waar Boaz gaat liggen, en waar Ruth bij hem komt liggen. 'Makoom' is dat in het Hebreeuws

Elders in de bijbel is dat de plaats, waar een mens z'n schoenen uit moet doen, omdat het heilige grond is. Kennelijk wil het verhaal zeggen, dat het iets heiligs is, wat hier gebeurt. Mensen, die elkaar toe naderen - daarin laat de Eeuwige zich kennen.

Hoe anders dan waar het boek mee begon! Vol ben ik weggegaan, klaagde Naomi toen, maar leeg heeft JHWH mij doen terugkeren. De Almachtige heeft mij veel kwaad gedaan.

God schuilt in de gebeurtenissen, zegt deze theologie. Maar de nieuwe theologie zegt: God is te vinden in de manier waarop mensen kunnen omgaan met alles wat hen overkomt. Als je niets meer hebt, zijn er altijd nog de geboden.

Aan de hand daarvan vind je altijd je weg weer terug, naar de gemeenschap.

De gemeenschap met mensen, en – in de warme gloed die daarachter schuilt – de gemeenschap met de Eeuwige. Niemand vertolkt deze theologie beter, in dit boekje, dan Ruth. Toen zij Boaz voor de eerste keer ontmoette, zei hij tegen haar: Moge God je belonen voor wat je doet voor Naomi, de God van Israël, naar wie je gekomen bent om te schuilen onder zijn vleugels. Tijdens hun nachtelijke gesprek op de dorsvloer zegt Ruth tegen hem: Spreid uw vleugel uit, over uw dienaar, want

een lossen bent u. Alsof ze wil zeggen: Jij kan zo mooi praten over Gods ontfermende vleugels.

Zou je ze dan ook tastbaar willen maken, alsjeblieft, voor mij, door jouw mannelijke bescherming. Het woord moet vlees worden, zegt Ruth. Goed, zegt Boaz, ik zal je lossen. Maar er is nog een lossen die nauwer verwant is dan ik. Alleen als hij 't niet doet, zal ik doen wat je me vraagt.

Boaz blijft meer binnen de lijntjes, dan Ruth. Het moet allemaal wel gaan, zoals het hoort. Maar je voelt wel, dat ook hij geraakt is, door de goddelijke, warme gloed onder de geschiedenis waar hij deel van uitmaakt.

Want voor ze gaat, giet hij zes maten gerst uit, in Ruth haar schoot.

De geboden, wil dit gebaar zeggen - ze zijn als graankorrels, als kleine zaadjes, die in de diepte, het dal van de schaduw des doods, vrucht zetten en nieuw leven geven. Zes maten gerst, giet hij uit. Dat is net geen zeven.

Zeven is het getal van God, van de voleinding, van het goede leven, het koninkrijk. Daar schuilt een belofte in.

Ds. Anke Dekker

